

Գործը երթալիք ընթացիւններուն ճամբու
ճախըը ամեն մէկ թիւին համար 20
փարս է :

Ընթացողս վերաբերեալ անմակ կամ որ
եւ ինչ գրուի իւր, իմըագրին պիտի
ուզուի . եւ ասոնց ճամբուն ծախս
քը խնդիրն զայն է

109

Այսպիսով Լազ հինգշորթի շուկայ-
ները հայոց համար գոյ ըլլալուն պատ-
ճառաւ. լրտելոյս հրատարակութիւնը
օր մը առաջ ընկելու պորտաւորեցանք :

ԿԱՍՏԱՆԴՆՈՒԳՕԼԻՍ 19 ՄԱՐՏ

Յունիսար 14-ին դաւաճանութեան
փորձին պտածառաւ Անգղիոյ ու Պաղ-
ղեոյ մէջ ծագած դժուարութիւնները
բոլորովին վերջացան : Պ. Տիգրայեւի հա-
սարակոյց խորհրդարանին մօտ 12 նիս-
տին մէջ հետեւեալ խօսքերով ծանոյց
այս յաջող լուրը :

« Պարտք կը համարեմ ծանուցանել խորհրդարանին, թէ Ս. Թադևոսյան կառավարութիւնը դիր ստացաւ Պաղկեղի կառավարութենէն Բարեբաղդ կը համարեմ զեւ ըսելու, թէ այն յաւաքի սխալ կարծիքները որ գծաւղարար քիւ մը ժամանակ գոյացան, պատշաճօր եւ բարեկամական կեդրով վերջացան: Եւս արգիւնքը կը կարծեմ որ քոհ պիտի ընէ հասարակաց կարծիքը, եւ փառնդամայն անստաբիլ չի եւ որ երկու երկկին շահուցը օգտակար եւ անոնց բարօրութեան նպաստաւոր պիտի ըլլայ »:

Թայեւ լրացիրը հետեւեալ կերպով
էր համառօտէ Վաղղոյ արտաքին գոր-
ծոց պաշտօնեայ Ս. Լալէվաքի կոմսին գը-
րած վերջին պատասխանին իմաստը :

“Այլեւ՝ քիչ քիչ կոտորելի տալիս դրամ
նամակին մէկ քանի խօսքերուն վրայ՝ ու
րոնք Անգղիոյ Հասարակաց Խորհրդա-
րանին այնչափ զրգուլթեան առիթ եւ
ղեր էին, ըրա Այլմզարին խնդրած բա-
ցատրութեանը պատասխանելու համար՝
անիկզ՝ համարձակութեամբ կը յիշեցը-
նէ այն անժխտելի փորձերը որ՝ Մարօլէոն
կայսրը մեր գահնակցութեանը վրայ ու-
նեցած յարդը ցուցնելու համար մեղե-
տուաւ՝ մեր զխառնիւրուն բրած զեջում
ներովը՝ ոչ միայն պատերազմին ժամանա-
կը, այլ եւ պատերազմէն ետքն ալ։ Իւ-
րեւ շարունակէ գիտել տալով, թէ Անգ-
ղիոյ մէջ զաւազրութիւն նիւթող մար-
դասապաններու բաղմամբ յարձակմանցը
կայսրը նշաւակ ըլլալէն ետեւ, կը կար-
ծէր թէ չափազանց պահանջմունք մը ը-
լած չէր ըլլար մեր ազգին բարեկամու-
թենէն ու արդարաթիւթեանէն, իրնդ-
րելով որ թէ հնարէ նէ այս կերպ ո՞՞-
րադրածութեանց նորոգումը արգելու։
Այլեւ՝ քիչ քիչ կոտորելի տալիս դրամ
նամակին մէկ քանի խօսքերուն վրայ՝ ու
րոնք Անգղիոյ Հասարակաց Խորհրդա-
րանին այնչափ զրգուլթեան առիթ եւ
ղեր էին, ըրա Այլմզարին խնդրած բա-
ցատրութեանը պատասխանելու համար՝
անիկզ՝ համարձակութեամբ կը յիշեցը-
նէ այն անժխտելի փորձերը որ՝ Մարօլէոն
կայսրը մեր գահնակցութեանը վրայ ու-
նեցած յարդը ցուցնելու համար մեղե-
տուաւ՝ մեր զխառնիւրուն բրած զեջում
ներովը՝ ոչ միայն պատերազմին ժամանա-
կը, այլ եւ պատերազմէն ետքն ալ։ Իւ-
րեւ շարունակէ գիտել տալով, թէ Անգ-
ղիոյ մէջ զաւազրութիւն նիւթող մար-
դասապաններու բաղմամբ յարձակմանցը
կայսրը նշաւակ ըլլալէն ետեւ, կը կար-
ծէր թէ չափազանց պահանջմունք մը ը-
լած չէր ըլլար մեր ազգին բարեկամու-
թենէն ու արդարաթիւթեանէն, իրնդ-
րելով որ թէ հնարէ նէ այս կերպ ո՞՞-
րադրածութեանց նորոգումը արգելու։

բըւղաճ ըլլայ երբէք անդղեացիները այն ապագատանն ալ օտարազդիներուն կարգը համարելու որք համար էր իր խօսքը, կամ բաղձանք ունեցած ըլլայ մեր օրէնքները փոխելու, կամ զիտաւորութիւն ունեցած ըլլայ մեր օրէնքները դատապարտելու: Եւ այդ հիմա ցաւելով որ իր զիտաւորութիւններուն սխալ մէկնալ թիւներ արժեքաւ, կը խնդրէ որ այս թղթիսցիւ թիւնը դադրի եւ դաշնակցութիւնը շարունակուի:»

Երկու կառավարու թեանց մէջ եղած
թղթակցու թիւննրը մարտ 15/3 ին խոր-
հրդարանին ներկայացան եւ 16/4 ին
գաղղեական Ս. Բեռնարդին մէջ հը-
րատակեցան :

Լոնտրայէն մարտ 12/24 Թուով
Հեռուէալ Հեռագրական լուրը կու տան:
« Լոնտրայի դաղղեական դեսպան
Բէրթինէի կոման իր Հրաժարականը տա-
լով, անոր տեղը Բէրթինէ մարաշտատը,
որ Հիմա Մարաշտովի դուքս կը կոչվի,
Լոնտրայի դաղղեական դեսպաննշանակ-
վեցաւ:

Լուր կը պաշտօնի թէ Ռէքսինսի կոմսը Գաղղիոյ արտաքին գործոց պաշտօնէայ պիտի ըլլայ 11 ալէկսըի կոմսին տեղը :

Լոռայային մարտ 4/16թուով լրբ
կուսան թէ յունիսր 14ի դառածանու
նութեան մէջ մատ ունեցող Զօտմ ա
նուն անգղիացի մը Ճէնովայի մէջ բռ
նրվելով, Սարսենիայի կառավարութիւ
նը Մեղղիոյ կառավարութեան հրաման
խնդրի է յիշեալ անգղիացին Պաղկիոյ
կառավարութեան ձեռքը տալու. բայց
Մեղղիոյ կառավարութեան արտաքին
գործոց պաշտօնիս պ լրա Սարմկպրի հա
ճութիւն չէ տուեր :

Գաղղիական Քննիչի-սնէլ լրագի-
րը Չինաստանի Քանթոն քաղաքին առ-
նշխման վրայ երկար նամակ մը կը հը-
րատարակէ Չինաստանի Հան-Քանկ-
քաղաքէն զրկած : Յիշեալ նամակը հե-
տաքըքրական տեղեկութիւններ պարու-
նակելուն համար արժան կը համարվի՞նք
ամբողջ թարգմանել :

“ Զօնի-Քօնի, 14 յունգարի :
 “ Մերջին նստակա ձեղեկը ծանու-
 չանկը Քանթոնի ուստիոնութիւնը անդ-
 ղիտընոց ու դաղղիւնացոց նստախոտմբնե-
 րէն : Մշտաւորի քանի մը մանրամասն
 տեղեկութիւններ :

“Ռեդակտորները գետ. 16/28
ին օրսու ժամը առաւօտան 1 ին : Մենք
ունէինք անդղկեացոց նաւերուն հետ՝
Մ... եւ Ռէպէն շողկնաւորուն չորս
Թնդանօթակիր մարդիկերը : Բանքը
զարին հարաւային կողմանք դէմ շարժած

Հին: Արարի սաստիկ եղաւ սկիզբը • Բայց
ճոճապետները քաղաքին կործանումը չու-
ղելով՝ քիչ մը թուլացան եւ թագա-
նութի հարուածներն համբեցին՝ զարնե-
լաւ հետերը ճշգեկով, որ էր իստիս-
յին ամրոցը, փոխարքային պարաւ որ զրո-
շակներով զարդարւած էր եւ պարիսպ-
ներուն մէջ մասը:

“ՏԼԿօվէ նաւապետ Պէ-է շո-
ղէլաւին զուխն անցած՝ Թեղանօթինե-
րուն կը հրամայէր : Լճի գիւղացոց հըրա-
մանատարները դուրս Թեղաւ կը խօսին մէր
հարուածներուն կանոնաւոր ձգելու Թեա-
ւը վրայ :

« Զինվարային ամրոցը 4000 մեթրոս հե-
ռու էր մեր Թեդանօթներէն : Բոլոր օրը
ռումբերը քաղաքին վրայէն անցնելով՝
վերայիշեալ ամրոցն ու փոխարքային պա-
լատը կը ջատկատէին : Չնզե կը թողում
մատմէլ այն սքանչելի արդւեանքը՝ որ հար-
իւր յիսուն տոշօր Թեդանօթներուն ճար-
տարխօսութիւնը բրած կըլլայ չինաց-
ւոյ վրայ :

«Պիշիւտան մօտ՝ հրաման եղաւ որ յարակիծութիւնը մինչեւ առաւելարդունակիլ, եւ մանր հրալեց ուսմեր (սպուղ) արձակիլ: Այս ուսմերը զարհուրելի աւերումներ դորձեցին քաղաքին մէջ: Ազգայններով շննացի ջարդովեցաւ, եւ թամաշ Ժուներ սրահնու պէս ելլելով՝ բազմութիւ հրդեհահերու վառիւ կը յուրդնէին:

Այլընտրանք ահաւոր տեսարան մըն էր այս, կը զրէ՛ն ինծի մէր պաշտօնակալնէն ընէ մէկը. երբքը չգիտի ժողովում Քան թոնի առջեւ անցուցած զիշխա, որ չըրդէ հետեւով եւ հարկից ռուբրերուն ու փոփոխութեանն ըստաւոր հետքերովը տայծաւաղեալ զիշեր մըն էր ։ Քան զանօթը չէր դարձրեր զոռալէ այս ամէն սոսկալի տեսարաններուն մէջ, եւ իր որոտական ձայնօքը ուրիշ ամէն ձայնիւրը կը խափանէր ։

«Բեկտ, 28ին առաւ օտուէն քաղաքէն վոյց յարձակելու սահմանված զօրքերը յամաքն իջեր էին : Դէպէս շոգէնսալին հրամանատար Ուէյնօ նաւապետին առաջնորդութեամբ, եւ կէս օրը երկու ժամ անցած՝ մեր զօրաց գումարտականէրը քաղաքին արեւելեան կողմը եղած գեղերուն եւ ամրոցի մը տերած էին : Մեր դաշնակիցները՝ որ քիչ մը սւշացել էին՝ քովերէնի հասան այն ժամանակը, եւ օրին մնացած մասը գործածվեցաւ սոճերված տերերն ապահովընելու եւ շրջակայները պահված չինացի հրացանաւորները հալածելու որ քաղաքը փախան :

«[♦] Ետմունքով առաւօտուն ծովապետ-
ները եկան քաղաքին պարիսպներն աչքի
անցունելու եւ սանդուղներով զեր հյ-

Եւրո կէտերը որոշեցին: Այս բանը երկար ժամանակի անաջ մտածութիւն էր: Ամսէն աւել կայ, որ Հոնկ-Ինիլի մէջ ահագին մեծութեամբ սանդուղիներ կը շինվէր պամպուններով (տեսակ մը եղեգ), որոնք ուրիշ բանի համար չէին:

“Անի դաշնակիցները ցանալի զըժ-
բադդութիւն մը կրեցին: Պատերազմա-
կան նաւու հրամանատար մը՝ որ Այ-
մուր ծովապետին քով մտած էր իրրեւ-
բանակի օգնական, անոր հետ Քանթա-
նի պարիսպներուն քով կեցած ժա-
մանակը, չինացիները յանկարծ սաս-
տիկ կրակ մը սկսան ընել անոնց վը-
րայ: Այմուր ծովապետը խոհանու-
թեամբ իրծիթի մը հետք պոստպարե-
ցաւ, եւ վերոյիշեալ հրամանատարին ը-
ստ. թէ կրակը ստատիկ է, մէկդի քաշվէ:
Բայց հրամանատարը տակաւին զիտելու
բան ունենալով քիչ մը դատիկացեալ
յանկարծ հրացանի գետակ մը եկաւ զին-
քը փորէն զարկաւ, եւ գետինը փռվե-
ցաւ առանց մէկ մ'ալ ելլելու: Երեսնա-
կան զինացի երիտասարդ նաւասար մըն ալ
նետով կուրծքէն զարնըվեցաւ այն տեղը
եւ քիչ մը ետքը մեռաւ:

“Ա՛ր կողմէն, աւելի բաղաւոր եւ լա՛նք: Անգղիացի զինուորական ճարտարագիտաց զնդի տեղակալ մը մեր Ռախիմ ծովապետէն քով չըմած էր, լման զեմենք զինուորական ճարտարագէտ չհանէ՛նք մեր նաւաստւումբին մէջ: Այո անգղիացի ճարտարագէտին տնօրէնութեամբ՝ շուտ մշտանդուղները պարիսպներուն առջեւ կանգնեցան, եւ ամենէն առաջ ինքը մեր զօրքերուն հետ սկսու անդուղներէն վեր վազել: Ռախիմ ծովապետն ալ այս վերելակութեան մասնակից եղաւ, եւ ճարպիկութեան կողմանէ բաւարար մըցիլ անգղիացի պաշտօնակալին հետ: Անգղիացոյ հետեւախաղձօրաց 39 երորք բռնեղն ալ աջ ու ձախ կողմերէն կը պաշտպանէր վերելակոյ զօրքերը եւ իր աստաիկ կրահովը պարիսպներուն վերայի շինացիներն աւելց, որով առանց մեծ դիմադրութիւն մը գտնելու պարիսպներուն վրայ ելանք: Ռախիմ ծովապետը որ վերջիշեալ անգղիացի Մթիւրմ պաշտօնակալին զիմադրաւ քաջութեանն ու ճարպիկութեանը վրայ դաւալէր էր, Քանթոնի պարիսպներուն վրայ դանդաղ ուղծունեց, ու զրկելով Պատուոյ Լէզոնի ասպետ անուանեց:

“Նոյն օրը՝ Զիւսիսային ամրոցը ներքին պարիսպներն եւ երկու բլուրները զաշնակցաց ձեռքն անցան, որոնք վերաններ կանգնեցին հօն հրամանատարներուն համար, եւ զօրաց զումարտակներ շրջակայ Թաղերը պտըտելով՝ չնաջնկնելը քաղաքին ներսերը հալածեցին:

ጊዜያዊነት ተግባራዊነት

2	24	3	የገጽ ቁጥር	22.
"	"	5	"	39.
"	"	6	"	44.
"	"	6	"	57.
"	"	"	"	58.
ቴክኒካዊ	36	6	የገጽ ቁጥር	43.
5	"	8	"	55.
"	"	7	"	68.
7	"	28	"	91.
ቴክኒካዊ	26	21	የገጽ ቁጥር	78.

የገጽ ቁጥር

5	12	1-7-7-7-7	28.
2	24	"	50.

[illegible]

ḥ	40	U	ḥ	45. 1
5	"	"	"	50. 1
6	"	"	"	110. 1
ḥ	37	ḥ	"	50.
2	24	U	ḥ	24.
27	"	U	"	3.
6	"	"	"	4.
"	"	"	"	4.
"	"	"	"	5.

Ur- und Siedend 8.1

1. ար. 1		2. ար. 2		3. ար. 3	
7	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11
11	11	11	11	11	11
2	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11

ԻՄԲԱՆԳԻՐ-ՏՆՕՐԻՆԻ
Կ. Ս. ԻՄԲԱՆԳԻՐ-ՏՆՕՐԻՆԻ
Ի ՏՊԵՐԱՆՈՒՄ ԼՐԱԳՐԱՅԻՆ

Ի ՏՊԵՐԸՆԻ ՄԵՍԻՍ ԼՐԵԳՐԱՅ